
PRIKAZ

**20. ZNANSTVENI SKUP S MEĐUNARODNIM SUDJELOVANJEM
JEZIK I IDENTITETI
Split, od 25. do 27. svibnja 2006. godine**

Višnja Josipović Smojver
Filozofski fakultet, Zagreb
Hrvatska

Od 25. do 27. svibnja 2006. u Splitu je održan skup Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku (HDPL) pod naslovom JEZIK I IDENTITETI. To je bio skup s međunarodnim sudjelovanjem. Uz HDPL, na čijem je čelu predsjednica Jagoda Granić, suorganizator je bio Zavod za znanstveni i umjetnički rad Splita, u čijim se prostorima skup i održao. Na skupu je bilo oko dvjesto sudionika, od kojih 137 autora prezentiranih izlaganja. Teme izlaganja i ove su godine, kao i dosadašnjih, bile mnogobrojne i raznolike. Iako su svi izlagači, u skladu s naslovom skupa, govorili o međuovisnosti jezika i identiteta, izlaganja su se usmjerila na pod-teme kao što su pojedini oblici jezičnog identiteta i njihova povezanost s nacionalnim, etničkim, političkim, kulturološkim, dobim i spolnim odrednicama. Znanstveni i stručni rad ostvarivao se na tri plana: kroz plenarne sesije, na kojima su se pozvani predavači iz Hrvatske i inozemstva obraćali svim sudionicima skupa, kao i u dvjema paralelnim sekcijama, A i B, u kojima se izlaganja nastojalo razvrstati prema srodnosti tematike. Vrlo općenito govoreći, sekcija A bila je više lingvistički, a sekcija B pretežno kulturološki usmjerena.

Nakon svečanog otvorenja skupa, plenarnu sesiju je svojim uvodnim osvrtom na dvadesetogodišnji rad Društva započela Mirjana Vilke, prva predsjednica i jedna od osnivačica HDPL-a. Bilo je to iznimno toplo prisjećanje na sve najvažnije događaje i osobe vezane za HDPL. Pogotovo je informativno i zabavno bilo prikazivanje i prepoznavanje fotografija svih dosadašnjih predsjednika Društva iz pojedinih razdoblja, popraćeno odgovarajućim anegdotama. Time se na zabavan način istaknula uloga i značaj rada HDPL tijekom tridesetogodišnje tradicije.

Slijedilo je plenarno predavanje Ive Pranjkovića, pod naslovom "Glavne sastavnice hrvatskoga jezičnog identiteta". U zanimljivom izlaganju autor je dotaknuo sva najvažnija i aktualna pitanja koja se odnose na hrvatski jezični identitet: trojezičnost/tronarječnost, hrvatsku kulturnu povijest i odnos hrvatskoga prema drugim jezicima u povijesnoj perspektivi. Govorio je i o

standardizaciji, kako s povijesnoga gledišta, tako i iz perspektive suvremenih purističkih razvojnih smjerova, tzv. "turbohrvaštine".

U preostalom dijelu plenarne sesije izlaganja su se odnosila na najrazličitije teme vezane za hrvatski jezični identitet, kao što su identitetski uzrokovana diglosija (Pupovac), status hrvatskoga kao egzotičnog jezika u praksi sudskih tumača u Nizozemskoj (Rašić), oscilirajući identiteti u hrvatskome (Ivas), strategije dokazivanja uzajamne (ne)razumljivosti između hrvatskoga i srpskoga (Žanić), jezični identitet na državnoj granici (Granić), spremnost hrvatskoga za EU (Bratanić), europski identitet u učenju stranog jezika (Arrouays) te izražavanje konfrontacijskog identiteta u hrvatskoj rep glazbi (Nikolić-Hoyt).

Rad skupa u prvome danu nastavljen je paralelnim odvijanjem dviju sekcija. Dok su u sekciji A prevladavale dijalektološke teme, sekcija B bila je u cjelini posvećena temama vezanim za izražavanje identiteta u književnim djelima.

I drugi dan skupa započeo je plenarnim izlaganjem pozvanoga predavača. To je ovaj put bio Michael Byram, sa Sveučilišta Durham (Velika Britanija), čije je predavanje pod naslovom "Istraživanje jezika, identiteta i obrazovanja u europskoj perspektivi" ujedno poslužilo kao uvod u šest sljedećih izlaganja plenarne sesije, koja su se uglavnom bavila sličnim temama. Nakon plenarne sesije, rad se nastavio po sekcijama. U jutarnjoj sesiji sekcije A govorilo se o jezičnom identitetu najrazličitijih etničkih skupina: Bunjevaca, Vlaha, Karaševskih Hrvata u Rumunjskoj, Roma Bajaša, Arbanasa, američkih Slovenaca, kineskih Amerikanaca, Iraca i njemačkih Turaka. Sekcija B se ovaj put bavila uglavnom pitanjima jezičnog identiteta sa stajališta glotodidaktike. U popodnevnom sesijama u sekciji A prevladavale su dijalektološke i frazeološke teme vezane za jezični identitet, dok su se u sekciji B iste teme obrađivale s gledišta prevođenja i jezika pojedinih struka. Radni dio drugog dana znanstvenoga skupa završio je predstavljanjem knjiga objavljenih u razdoblju od prethodnoga skupa. Tu su sudionici skupa mogli pronaći i povoljno kupiti rječnike, gramatike, priručnike i druge vrste radova s područja primijenjene lingvistike.

Završni dan znanstvenoga skupa JEZIK I IDENTITETI počeo je plenarnim izlaganjem meksičkoga gosta Ricarda Maldonada s Universidad Nacional Autonoma de Mexico, pod naslovom "Skriveni stavovi i mentalni prostori". Iako je u ovome iznimno zanimljivom izlaganju obrađena konkretna sociolingvistička situacija – odnos Španjolaca prema latinoameričkome španjolskome, spoznaje koje je autor iznio o prikrivenoj, podsvjesnoj jezičnoj diskriminaciji u zemljama španjolskoga govornog područja, imaju i univerzalne implikacije i bile su bliske hrvatskoj publici.

Nakon plenarnog izlaganja i posljednjega dana skupa rad je bio organiziran u dvjema uobičajenim sekcijama. U skladu s uvodnim plenarnim predavanjem meksičkoga gosta, izlaganja u sekciji A bila su pretežno kognitivno-lingvistički usmjerena u prvom dijelu, a posvećena pitanjima

nacionalnog identiteta u drugome. Istodobno su se izlagači u sekciji B uglavnom bavili izražavanjem identiteta u političkom govoru i u jeziku medija.

Skup je završio plenarnom sesijom, u kojoj su se izlagači usredotočili na aktualnu situaciju u iskazivanju hrvatskoga jezičnog identiteta. Izdvojimo izlaganje Nives Opačić, koja je upozorila na suvremeni trend pidžinizacije hrvatskoga te na potrebu da mu se lingvisti odlučno suprotstave, radi očuvanja hrvatskoga jezičnog identiteta.

Izvjestiteljica sa skupa JEZIK I IDENTITETI dopustit će sebi jednu kritičku primjedbu o radu skupa. Organizatori su predvidjeli da izlaganja za plenarna predavanja traju 20 minuta, a izlaganja po sekcijama deset minuta. U skladu s takvim planom, svaka je sesija trebala završiti raspravom, što nažalost, u većini slučajeva nije moglo biti u potpunosti realizirano ili rasprave uopće nije bilo (!), jer su pojedini izlagači usprkos učestalim molbama i upozorenjima organizatora i voditelja sesija flagrantno kršili zadano vremensko ograničenje. Pogotovo nije shvatljivo što se to u pravilu događalo iskusnim predavačima i sudionicima znanstvenih skupova, pa je ova kritika prvenstveno upućena njima, a ne organizatorima skupa. Nedopustivo je, primjerice, da se uglednome pozvanome gostu iz inozemstva, koji je za svoje plenarno predavanje doputovao čak s drugog kontinenta i koji se sam korektno držao zadanih vremenskih ograničenja, uskrati pravo na raspravu zbog neprofesionalnog pristupa prekršitelja kongresnih pravila. Organizatorima se, doduše, može savjetovati da sljedeći put preispitaju realnost ograničenja izlaganja na deset minuta, budući da se pokazalo da mnogi izlagači ne uspijevaju svoja izlaganja sažeti na deset minuta. Ipak, prije svega, sudionike ovakvih skupova treba upozoriti na ovaj problem i tražiti da pri pripremi svojih izlaganja poštuju zadano vremensko ograničenje.

Kao što je uobičajeno, ovaj znanstveni skup, osim znanstvenoga dijela imao je i bogat neslužbeni dio. Tu organizatori i sponzori zaista zaslužuju najveće pohvale. O društvenim, zabavnim i gastronomskim događanjima sudionici skupa JEZIK I IDENTITETI imali su samo pohvale i moglo se čuti kako prepričavaju divna iskustva koja su im uz pomoć velikodušnih sponzora priuštili organizatori. Prvu večer priređen je nezaboravan domjenak u Podrumima Dioklecijanove palače, a drugu nas je večer HNK Split počastio predstavom Billie Holiday u izvedbi Ksenije Prohasko i Arsena Ostojića, nakon koje je priređen bogat koktel u vrlo srdačnome i toplom ozračju. Ukratko, znanstveni skup JEZIK I IDENTITETI održan u Splitu u svibnju 2006., osim po mnoštvu zanimljivih tema i izlaganja, pamtit će se i po gostoljubivosti domaćina predivnoga Splita i u cjelini se može ocijeniti kao uspješan.